

УДК 331.1

Гудзь М.В.¹

Педченко В.С.²

¹ докт. екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. МТЕЗ-217 НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ

Сучасний стан українського менеджменту, зокрема еволюція основних факторів, що сприяють його розвитку, є недосконалим, про що може свідчити досить низький рівень продуктивності та якості праці в різних галузях суспільного виробництва на більшості діючих підприємств, низька конкурентоспроможність компаній. Враховуючи вказане, виникає реальна необхідність переосмислення проблематики становлення сучасного менеджменту в умовах глобалізації і формування діючої моделі вітчизняного управління в розрізі існуючої економічної кризи, реальних та потенційних ризик-факторів в галузі господарювання. Керуючись зазначеним, дослідження та практичні напрацювання в даному напрямку є досить актуальними.

Питанням досліджень вказаного вище напрямку присвячено наукові праці А. Л. Гапоненко, А. М. Орлова, В. В. Ільїна, В. Г. Федоренко. В галузі переосмислення проблем становлення сучасного українського менеджменту значну роль відіграють наукові роботи таких вітчизняних вчених як: Б. П. Будзан, Ф. І. Хміль, Г. В. Щокін, Г. А. Дмитренко, О. Є. Кузьмін, В. Г. Герасимчук.

Мета роботи – визначення особливостей становлення українського менеджменту в сучасних реаліях, основних проблем в процесі його розвитку та шляхів їх вирішення на основі існуючих досліджень.

Так, відповідно до більшості наукових напрацювань в галузі визначення особливостей сучасного менеджменту в Україні, можна навести певний перелік рис, які притаманні управлінській політиці в межах існуючих підприємств, а саме: самовпевненість керівного складу суб'єкта господарювання у процесі прийняття управлінських рішень; зміщення

вектору діяльності українського бізнесу в напрямку отримання короткострокової вигоди (прибутку) всупереч інтересам кінцевих споживачів; недосконала конкуренція; зосередженість на досягненні формальних показників економічної діяльності; відсутність бажання впроваджувати якісні або більш радикальні зміни в системі управління, схильність зберігати стабільність; використання застарілих методів та прийомів управління персоналом, зокрема в аспекті матеріального/нематеріального заохочення працівників.

Також процесу становлення сучасного українського менеджменту притаманні: нехтування довгостроковим плануванням управління, небажання впроваджувати нові технологічні прийоми; низька корпоративна культура; надмірна централізація управління, відсутність процедури делегування повноважень; відсутність уваги до аналізу ринку; відсутність чіткого розподілу функцій та повноважень між підрозділами в рамках однієї структурної одиниці; низька ефективність техніко-економічного планування [1, с. 35].

Враховуючи вказані вище аспекти формування організаційної структури українського менеджменту в сучасних умовах, необхідно зосередити увагу на впровадженні та розвитку наступних моделей та методів (приймів) управління.

По-перше, врахування можливості поступового скорочення робочого часу персоналу з метою підвищення його продуктивності, оскільки існуюча схема роботи малоефективна в сучасних економічних умовах. Так, відповідно до результатів соціологічного дослідження, проведеного в рамках вивчення вказаної проблематики у 2018 році, лише 18,9 % працівників ефективні протягом усього робочого дня. Велика частина опитаних – 31,8 % і 30,9 % мають хороші показники продуктивності тільки протягом 5-6 і 3-4 годин роботи відповідно [2, с. 85]. Згідно із існуючим досвідом зарубіжних країн (наприклад, Швеції), зниження тривалості робочого дня позитивно впливає на результативність праці – продуктивність персоналу збільшується, покращується «мікроклімат» в колективі, знижуються видатки (наприклад, на оплату лікарняних).

По-друге, впровадження методів проектного менеджменту в якості методології організації, планування і координації використання людських і матеріальних ресурсів в межах певного проекту, спрямованої на ефективне досягнення цілей такого проекту шляхом застосування новітніх методів, технік і технологій управління. Так, за даними Міжнародної Асоціації Управління Проектами (IPMA) використання сучасної методології та інструментарію управління проектами дає змогу заощадити близько 20-30% часу роботи працівників і близько 15-20% коштів, які витрачаються організацією [3, с. 25].

По-третє, застосування сучасних технологій в рамках IT-менеджменту. Відповідно до даних статистики, наслідком здійснення господарської діяльності компаніями при раціональному та інноваційному використанні систем управління завданнями є зменшення частоти затримки проєктів на 74 %, покращення контролю за видатками на 69 % та економія часу на 82 % [4, с. 186].

Аналізуючи вказані вище особливості становлення сучасної системи менеджменту в Україні, необхідно зазначити, що на даному етапі розвитку існує певний перелік проблем, які потребують негайного вирішення. Вказані проблеми можуть бути пов'язані як із особистими характеристиками та вадами, притаманними керівному складу діючих суб'єктів економічної діяльності, так і із застарілими моделями управління підприємствами. Враховуючи наведену вище статистичну інформацію, досить ефективним в процесі формування та розвитку сучасного українського менеджменту є впровадження можливості поступового скорочення робочого часу, застосування методик проєктного менеджменту та використання новітніх прийомів IT-менеджменту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Іванова Т. В. Сучасні проблеми та перспективи розвитку менеджменту. Сучасні проблеми менеджменту : матер. XII міжнар. наук.-практ. конф. (28 жовтня 2016 р.). Київ : Національний авіаційний університет, 2016. 216 с.
2. Кравченко А. Ю. Сто років 8-годинному робочому дню: чи потрібні зміни. Концептуальні засади менеджменту та фінансів в умовах глобальної нестабільності. Актуальні проблеми менеджменту та фінансів в сучасних глобалізаційних процесах: зб. матер. VI між нар. наук.-практ. інтернет-конф. (14 березня 2019 р.). Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. 498 с.
3. Юрьева Т. В. Управление проектами и приоритетными программами. Экономический анализ: теория и практика. 2012. №36. С. 23-29.
4. Гунько В. А. Ефективність використання систем управління проєктами в менеджменті. Сучасні проблеми менеджменту : матеріали XIV міжнар. наук.-практ. конф. К. : Нац. авіац. ун-т, 2018. 687 с.